

บทคัดย่อ

T 155608

การศึกษาเรื่อง องค์กรスマชิกเครือข่ายหนองเมือง เพื่อการส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์หลักคือ 1) เพื่อศึกษาการสร้าง การจัดการและการขยายขององค์กรスマชิกของเครือข่ายหนองเมือง ที่เอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร 2) เพื่อศึกษาปัจจัยอุปสรรคและแนวทางแก้ไขการสร้าง การจัดการและการขยายขององค์กรスマชิกของเครือข่ายหนองเมือง ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้คือ สมาชิกหนองเมือง 3 หมู่บ้าน อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 25 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการหาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) ที่ได้จากการเลือกตัวอย่างเป็นแบบก้อนหินมะ (snowball sampling technique) ผู้ให้ข้อมูลหลักไปสู่ผู้ให้ข้อมูลคนอื่นเชื่อมโยงกันเป็นทอด ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ (interview schedule) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (non-structured interview) ที่ประกอบด้วย การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) รวมถึงการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participatory observation) และแบบมีส่วนร่วม (participatory observation) จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการศึกษาเป็นดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรอง ทั้ง 3 หมู่บ้าน มีจำนวน 13 คน แบ่งออกเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 9 คนและผู้ให้ข้อมูลรอง 4 คน โดยจากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากอยู่ในวัยกลางคนและวัยสูงอายุ เป็นเพศชาย ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา

ผลการศึกษาไม่พนการเชื่อมโยงกิจกรรมและแยกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างองค์กรスマชิก ทั้ง 3 องค์กรของอำเภอสันทรายมีแต่การเชื่อมโยงของแต่ละองค์กรกับเครือข่ายหนองเมืองเชียงใหม่

ลักษณะการสร้างขององค์กรスマชิกของเครือข่ายหนองเมืองเชียงใหม่ 3 องค์กร ได้แก่ ชุมชนแม่แก้วดันน้อยหนองเมืองพัฒนา ชุมชนภูมิปัญญาและการนวดไทย และชุมชนหนองเมืองสายชล喙นือ มีลักษณะต่างกัน โดยชุมชนแรกเกิดขึ้นโดยการจัดตั้งของผู้นำจากเครือข่ายหนองเมืองเชียงใหม่

T155608

ชั้นรวมที่สองเกิดจากการสนับสนุนขององค์กรบริหารส่วนตำบลและศูนย์การศึกษาอุปกรณ์ รวมถึงชั้นรวมสุดท้ายเกิดจากการรวมตัวของหน่วยเมืองในชุมชนที่ต้องการผลิตบทสนับสนุนให้สำหรับเหตุจูงใจในการสร้างชั้นรวมเหล่านี้เกิดจาก ความต้องการที่หลากหลายของสมาชิก เช่น ต้องการขายบทสนับสนุนให้ ต้องการการขอรับ ต้องการการมีชีวิตร่วมและต้องการมีรายได้เพิ่ม

การจัดการขององค์กรสมาชิกของเครือข่ายหน่วยเมืองเชียงใหม่ เน้นการจัดกิจกรรมภาย ในองค์กรสมาชิก ดังเช่นสมาชิกของชั้นรวมภูมิปัญญาและการนวดไทย และชั้นรวมหน่วยเมืองสายชล เนื่องมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันภายในกลุ่มของคน ซึ่งการจัดกิจกรรมในแต่ละองค์กรดังกล่าวมี ความเป็นอิสระและความยืดหยุ่นสูง โดยแต่ละชั้นรวมยังอาศัยการจัดกิจกรรมขององค์กรเครือข่าย หน่วยเมืองเชียงใหม่เป็นหลัก

การขายขององค์กรสมาชิกของเครือข่ายหน่วยเมืองเชียงใหม่ เน้นการเพิ่มจำนวนสมาชิก เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของหน่วยเมือง และขยายองค์ความรู้ของสมาชิกหน่วยเมืองเพื่อขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมของชั้นรวมและเครือข่ายหน่วยเมืองเชียงใหม่ให้มากขึ้น อย่างไรก็ตามการขาย องค์กรเครือข่ายยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ปัญหาอุปสรรคในองค์กรสมาชิกของเครือข่ายหน่วยเมืองเชียงใหม่ มีหลากหลาย เช่น การสร้างองค์กรสมาชิกที่ไม่ได้เกิดมาจากการพื้นฐานความต้องการอย่างแท้จริง และเกิดปัญหาการจัด กิจกรรมขององค์กรสมาชิก การขายสมาชิกขององค์กรเครือข่ายยังไม่มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ ที่เหมาะสม สมาชิกในชั้นรวมทั้ง 3 ชั้นรวม เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาของการสร้าง การจัด การและการขายขององค์กรสมาชิก เช่น การสร้างองค์กรสมาชิกความเกิดจากความต้องการของคน ในชุมชนอย่างแท้จริง การแก้ไขการจัดการค้านกิจกรรมความมีการจัดตารางเวลาการประชุมที่มี ความแน่นอน การขายตัวขององค์กรสมาชิกความมีการวางแผนงานในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งแนว ทางการแก้ไขเหล่านี้จะก่อให้เกิดกระบวนการการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร เครือข่ายในอนาคต

The objectives of this research on traditional healers' network organizations for herbal production extension in Sansai district, Chiang Mai province were 1) to study establishment, management and expansion of groups in the traditional healers' network to promote the production of herbs, and 2) to find out problems, and guidelines for improving establishment, management and expansion of groups in the traditional healers' network. The data was collected from 25 members of 3 groups of traditional healers' network: Macgad Noi Pattana Group, Traditional Local Wisdom and Thai Massage Group, and Sai Chon Nuer Healers' Group, chosen by snowball sampling technique. The tools used in this research were interview schedules, with non-structured interview, consisting of in-depth interview, informal interview including non-participatory and participatory observations.

The results revealed that there were 9 key informants and 4 secondary informants. Most of the informants were in middle and old ages. They were all men with a primary educational level.

No linkage and resource exchange among the three groups was found but there was a linkage between each group and the traditional healers' network.

There were differences in the establishment of the three groups. The first group was established by a leader of Chiang Mai traditional healers' network; the second, tambon administrative organizations and non-formal education offices in the area; and the last, the agreement among healers in the local community who wanted to produce herbal medicine. The establishment of these groups was motivated by various needs of the members such as marketing, acceptance, being well known, and increasing income.

Management of the groups of Chiang Mai traditional healers' network emphasized the management among groups' members. The members of Traditional Local Wisdom and Thai Massage Group and Sai Chon Nuer Healers' Group shared resources within their groups. Such management was highly independent and flexible. Also, each group participated in activities of Chiang Mai traditional healers' network.

Expansion of the groups of Chiang Mai traditional healers' network was focused on the increase in number of members with the aims to share experience among healers, increase the knowledge of healers and share the activities of the groups. However, the expansion of traditional healers' network was slightly successful.

The problems of the groups of Chiang Mai traditional healers' network were group establishment not being based on members' needs, group activity organization, and lack of appropriate public relations of group expansion. The members of the three groups suggested that group establishment should be based on actual needs of members, fixed schedules for meetings and activities should be set and there should be better public relations for expansion of groups in the network. All these will lead to improvements of traditional healers' network in the future.